

Nyílt levél dr. FAZEKAS Sándor úrnak,
a Magyar Köztársaság Földművelésügyi Miniszterének

Tisztelt Miniszter Úr,

Az Ön által vezetett minisztérium a hungarikum-folyamat legújabb botránya kapcsán méltatlan nyilatkozatot tett közzé a www.kormany.hu honlapon. A nyilatkozat olyan stílusban íródott, mintha otthon panaszkodnának valakinek, többek között az én személyemről. Nyilván **az ügy nem kapott volna ekkora visszhangot, ha az Ön minisztériuma nem követ el sorozatban durva, a nemzeti érdekeket és az emberek igazságérzetét egyaránt sértő lépéseket.**

A fejlemények jóval túlmutatnak a kürtőskalács hungarikummá és európai Hagyományos Különleges Termékké nyilvánításának tragikomédiájánál. A vita már rég a **hungarikum folyamat milliárdos visszásságairól, és az Ön által irányított minisztérium egyes vezetőinek elképesztő arroganciájáról és műveletlenségéről folyik.** Sajnos Önöket érte az a megtiszteltetés, hogy legfőbb nemzeti értékeink ápolásával foglalkozhatnak. Önök pedig, részben a szükséges tudás és koncepció hiányából, részben pedig a lobbierdekekkel szembeni ellenállás képtelenségéből kifolyólag rosszul sáfárkodnak ezzel a bizalommal.

A jelen ügymenet szerint hiába olyan elismert érték valami mint a Rubik kocka, ha senki nem „pályázik” az érdekében, nem lesz hungarikum. A Hungarikum Bizottság véletlenül sem kezdeményez ilyesmit. Ha viszont valaki kellő intenzitással lobbizik (vagy jó kapcsolata vannak), terméke akkor is hungarikummá válhat, ha semmi keresnivalója nem lenne legfőbb nemzeti értékeink között. **Így nem lett hungarikum a Rubik kocka, a villanymotor, a Bibliotheca Corviniana, a Bolyai-geometria, a golyóstoll, a modern izzólámpa, a korondi fazekasság, a kalotaszegi díszítőművészet, a C-vitamin, a hangszintetizátor, a kürtőskalács, a Dobostorta, a székely rovásírás, a Kodály-módszer, a szürkemarha és a puli,** hogy csak a legfeltűnőbb példák egy részét említsem. Hungarikum viszont a „magyar akác” (ilyen növényfajta nem is létezik!), az akácméz, a Karcagon is ismeretlen „karcagi birkapörkölt”, egy szépészeti termék, egy adatmentési módszer és egy kevésbé ismert lovassport. Hungarikummá, nemzeti értékévé válni megéri: rengeteg pénz folyik el – jobbra eredménytelenül, nem egyszer rendhagyó körülmények között – ezek reklámozására. A bizottság saját menedzselésére is elképesztően sokat költött. **Ez ügyben több feljelentést tettem, minden eredmény nélkül – a kivizsgálást nem másra, mint Önökre bízta.**

Vitáim során olyan érvekkel is találkoztam az Ön munkatársai részéről, amelyek elég furcsák: **a Dobostortával kapcsolatban például azt kifogásolták, hogy csokoládét is tartalmaz, ami nem magyar (!),** a természettudományos felfedezésekkel kapcsolatban pedig azt, hogy „nem 100%-ban magyarok”. Könnyörgöm, a svájci csokoládé alapanyaga Svájcban terem talán? És miért baj, hogy egy jelentős felfedezéshez, például a C-vitamin azonosításához, a meghatározó szerepet betöltő magyar tudósok mellett mások is hozzájárultak?

Bizonyos reménybeli hungarikumok pályázóitól ajánlásokat követelnek, más esetekben viszont, egy kis „hátszéllel”, ajánlások nélkül is egyből a Hungarikumok Gyűjteményében lehet kikötni. **A „karcagi birkapörkölt” vagy a “Kassai-féle lovasíjász módszer” például, a hungarikumok hivatalos honlapja szerint, egyetlen független ajánlásnak tekinthető dokumentummal sem rendelkezik.** Az ugyancsak hungarikummá avanszált “Ilcsi szépítő füvei” termékcsalád, többek között, a **Madártani Egyesület ajánlását is bírja, merthogy a cég nem él az állatkísérletek módszerével.** Nem nevetséges mindez, és nem visszás legfőbb nemzeti értékeink elismerését jöttment ajánlásokhoz kötni, amelyek szükségességét egyébként a hungarikumokról szóló törvény nem is írja elő? **Ráadásul ezeket az amúgy siralmas www.hungarikum.hu honlapjukra is kiteszik, mintha bárki is a szedett-vedett ajánlásokra lenne kíváncsi.**

A levél elején említett hivatalos nyilatkozatban hazugsággal vádolnak, azt állítva, hogy az én kitalációm, hogy Önök kínai nyelvű kürtőskalács dokumentációt kértek a Nemzetközi Kürtőskalács Szaktestülettől. Gondolják, hogy véletlenül fordítottunk ennek elkészítésére egy csomó energiát? Korántsem. **Még tavaly felhívott egy hölgy a minisztériumból, és kifejtette, hogy olyan dokumentációt kell készítenünk, amely „egy kínai számára is érthetővé teszi, hogy mi ez az érték”.** Úgy éreztem, abban reménykedik az illető, hogy ezt úgysem tudjuk

elkészíteni. Ugyancsak ő követelte a kisfilmet is, melyre már nem volt pénzünk, mivel Önöktől semmilyen támogatást nem kaptunk. **Vajon nem a nemzeti értékeink többnyelvű, színvonalas dokumentációjának elkészítésére kellene költeniük a rendelkezésükre álló milliárdok egy kis töredékét (legalább a látszat kedvéért)?** A hungarikumok hivatalos honlapján a nemzeti értékek és hungarikumok töredékének van csak leírása, ezek stílusa finoman szólva is heterogén, a fellelhető anyagok kizárólag magyar nyelvűek, és többnyire hiányosak.

Miután mi a normalitáshoz próbáltunk ragaszkodni, Önök megkerültek minket, a Magyar Pékek Fejedelmi rendjét kérve fel arra, hogy "pályázatot" nyújtson be a kürtőskalács ügyében. Attól talán eltekinthetünk, hogy **a nevezett szervezet egyik vezetője "fejedelemasszonynak" szólíttatja magát.** Az viszont kevésbé bocsánatos bűn, hogy honlapjukon (www.pekrend.hu) alig esik szó a székely-magyar süteményről, és az eredetileg benyújtott termék-leírásból szándékosan mellőzték az erdélyi és székelyföldi vonatkozásokat. A történelmi részben pedig **összetévesztették a sütemény egyik őst (Spiesskuchen) egy régi szakácskönyv szerzőjével (Max Rumpoldt).** A botrány hatására ezen mára némileg változtattak: a forrás megjelölése nélkül néhány részt innen-onnan összemásoltak (vagyis plagizáltak). Hasonlítsák össze ezt a mi többnyelvű, részletesen illusztrált honlapunkkal (www.kurtos.eu).

A csak magyar vonatkozású hungarikum-paródiánál sokkal fontosabb lenne a kürtőskalács európai Hagyományos Különleges Termékké nyilvánítása: a státus elnyerése gazdasági haszonnal is járna. Ennek semmi akadálya nem volt addig, amíg föl nem emeltük a szavunk az Önök önkényes, történelemhamisító és a silány termékeknek kiskaput nyitó követelése ellen. Utána viszont mindenbe belekötöttek, nem kevesebbet állítva, mint hogy a kürtőskalács azért nem kaphat védelmet, mert "csak 25 éve van jelen hazánkban" (talán lehagytak egy nullát?) és "túlságosan elterjedt". Itt jegyzem meg, hogy számos, széles körben elterjedt termék (pl. rögös túró, tepertős pogácsa, pozsonyi kifli) is elnyerte ezt a státust, itt tehát sokkal inkább egy kicsinyes bosszúról lehet szó. Azt a hibás, első ízben politikusok által hangoztatott álláspontot is előszedték, hogy „a kürtőskalácsot már levédtek a szlovákok”, ami egyszerűen nem igaz, mert **a szakolcaiak által regisztrált trdelnik nem azonos a kürtőskaláccsal.** A nyilvánvalóan koncepcióos elutasító döntés-sorozatot a bíróságon támadtuk meg, a legutóbbi fellebbezésünket februárban adtuk be, azóta várunk. Talán bírósági úton kell kikényszerítenem a válaszadást? **Önök talán nem veszik észre, hogy a világ legerjedtebb magyar édességéről van szó, amelynek hat kontinensen működő, több száz készítője a magyar turizmus fejlesztéséhez, és hazánk széleskörű megismertetéséhez is hozzájárulhatna?**

A minisztériumi nyilatkozatban azzal vádoltak, hogy „megmakacsoltam magam”, továbbá „formális és informális csatornákon” vádaskodom (sic!). Először valóban informális csatornákat vettem igénybe, mivel nem a botránykeltés a célom. Sajnos az Ön minisztériumában ügyködő, de Móricz Zsigmond és Illyés Gyula legszörnyűbb figuráin is túltevő vezetőkre semmi nem hat: „informális értesüléseim” szerint **a terület Önöknek van odavetve, és felelősségre vonás nélkül bármit elkövethetnek.** Legutóbb már hírügynökségi anyagok *ceruzázásától* sem riadtak vissza.

Be kell látnom, kár volt Önökkel vitatkozni. Sokkal jobb lett volna, ha egyből nekiállok a legfőbb magyar nemzeti értékek megismertetését célzó, többnyelvű honlap létrehozásának, hiszen **számos értékünkről nincs megfelelő leírás a Világhálón, pláne idegen nyelveken.** Az első lépéseket már megtettem: a www.nemzetiertehtar.hu, www.nationalheritage.hu és www.nationalerbe.hu domaineken létrehoztam azt a keretrendszert, amely révén megteremtjük a **valóban kimagasló magyar értékek többnyelvű, színvonalas megismertetését.** Székelyföld mellőzött értékeit a www.szekelyfold.eu és a www.szeklerland.eu honlapokon is megjelenítjük. **Mindez, többek között, a turizmust és az országimázs alakítását is szolgálni fogja.** Tekintettel arra, hogy én nem milliárdokból gazdálkodom, egy mozgalmat szeretnék szervezni az ügy érdekében, és a munkához önkéntesek jelentkezését is várom.

üdvözlettel,
dr. Hantz Péter
tudományos kutató,
Bázel – Kolozsvár, 2015. május 13.